

Ilustrirani **Slovenec**

Leto II.

Tedenska priloga „Slovenca“ z dne 23. maja 1926, števil. 118.

Štev. 21.

Motiv z Martuljka pri Kranjski gori

v ozadju Ponce, Spik in »Ferdamane Police«. (Fot. prof. J. Ravnik.)

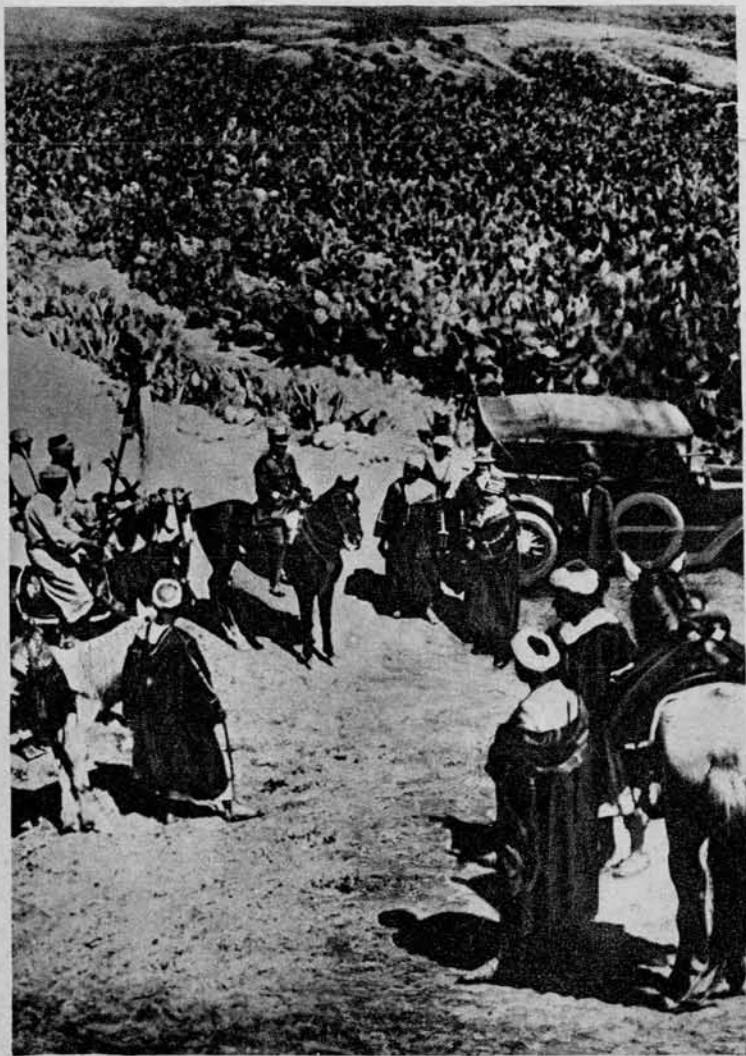
Farinacci

doslej vsemogočni generalni tajnik italijanskih fašistov, katerega je pa moral Mussolini zaradi njegovega sovražnega nastopanja proti Angliji in Nemčiji odstraniti. Farinacci je začel zaradi tega voditi opozicijo proti samemu Mussoliniju in se je postavil na čelo najradikalnejšega dela fašistov.

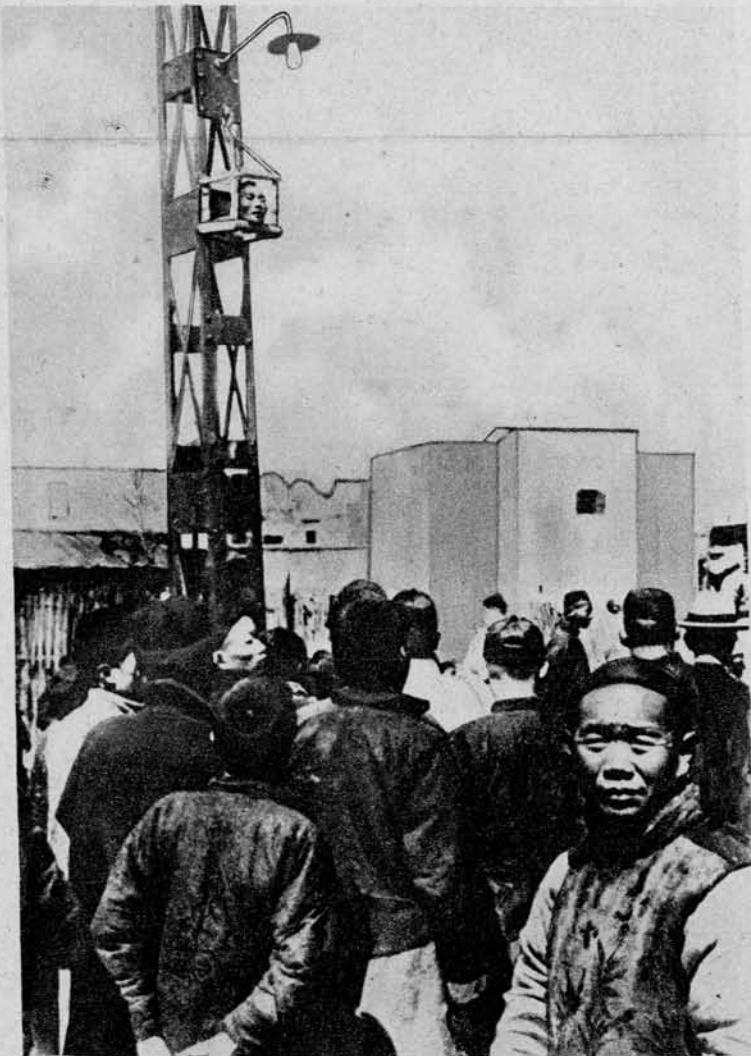
Seje s reparacijskega odbora mednarodne gospodarske konference,

ki se je vršila pred kratkim u Ženevi. Obravnavala je vprašanje nadomestitve sedanjega mednarodnega sovražnega tekmovanja s sporazumi. Na naši sliki vidimo podpredsednika odbora Theunisa (1), zastopnika Nemčije Trendelenburga (2), zastopnika Francije Serruysa (5), zastopnika Društva narodov H. de Peyerimhoffa (6) in zastopnika Italije A. Pirellija (9).

Mir v Maroku?

Krvave vojne v Maroku, ki je stala Francoze in Špance toliko žrtev, bo morda zaenkrat konec, kajti že dlje časa se vrše med obema nasprotnikoma pogajanja za mir. Naša slika nam kaže kako sprejema franc. polkovnik Azan odposlanca upornega Abd el Krime, ki so se prišli razgovarjat glede miru.

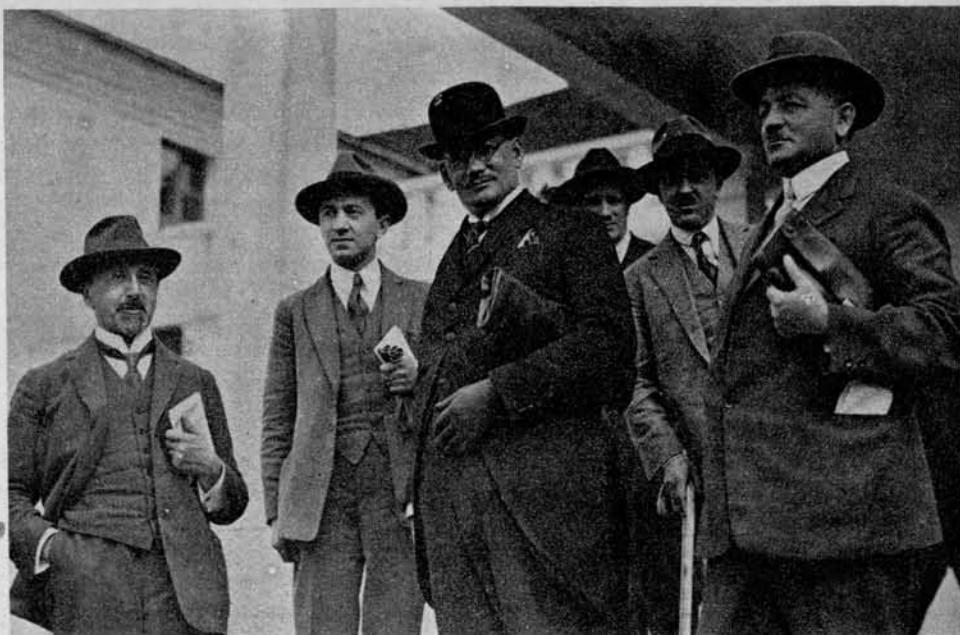
K prevratom na Daljnem Vzhodu.

Na Kitajskem divjajo že par let krvavi notranji boji, pri katerih imata svoje prste vmes Rusija in Japonska. Naša slika nam kaže javno izpostavitve glave enega najodličnejših Vupeifujevih generalov, ki ga je dal Vupeifu umoriti. Ponoči razsvetljuje glavo električna luč.

Ljuba Jovanović,

znani radikalski prvak, ki vodi sedanji boj proti Pašičevemu samodržstvu, sredi belgrajskih časnikarjev.

S seje glavnega odbora srbske radikalne stranke dne 25. p. m.,

na kateri je dal Pašič izključiti Jovanoviča. Naša slika nam kaže zastopnike slovenskih radikalov, in sicer dr. Ravniharja (1), dr. Sajovica (2), in dr. Tavčarja (3). Izmed Slovencev sta glasovala za Pašičevo diktaturo Tavčar in dr. Zupanič, poslednjega ni na sliki.

K VI. ljubljanskemu velesejmu.

Kakor prejšnja leta se bo vršil tudi letos velesejem, in sicer od 26. junija do 5. julija, ki bo vnovič pokazal uspehe slovenskih gospodarskih prizadevanj. Priprave zanj so že v polnem teku in po dosedanjih znakih sodeč, bo letošnji še nadkrilil prejšnje, saj je pa tudi velesejem najprimernejša prilika pokazati domačinom in tujcem gospodarsko kapaciteto dežele. Težke ekonomske prilike, v katerih živimo, naše producente še bolj silijo, da si pribore novih odjemalcev, in za to je velesejem gotovo najuspešnejši način. Kakor prejšnjega leta, se bodo vršile tudi v teh dneh najrazličnejše druge prireditve, kongresi itd., ki bodo privabile v slovensko prestolnico mnogo odličnih gostov od blizu in daleč.

Slike k „Slovenskemu biografskemu leksikonu“.

Costa Etbin Henrik

(1832—1875), pisatelj in politik.

Cankar Izidor

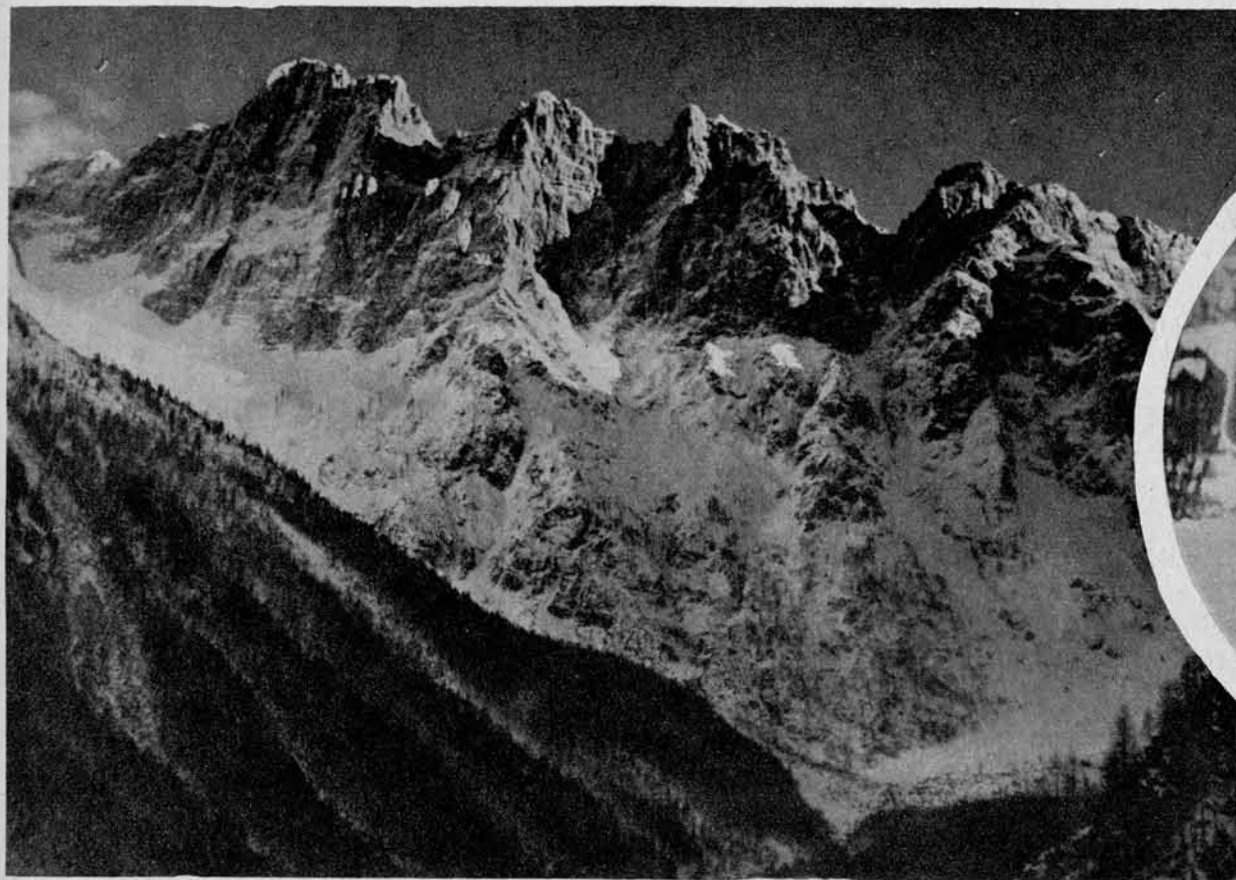
(*1886), umetnostni zgodovinar.

Copeland Fanny S. Barkworth

(*1872), lektorica za angleški jezik na univerzi v Ljubljani.

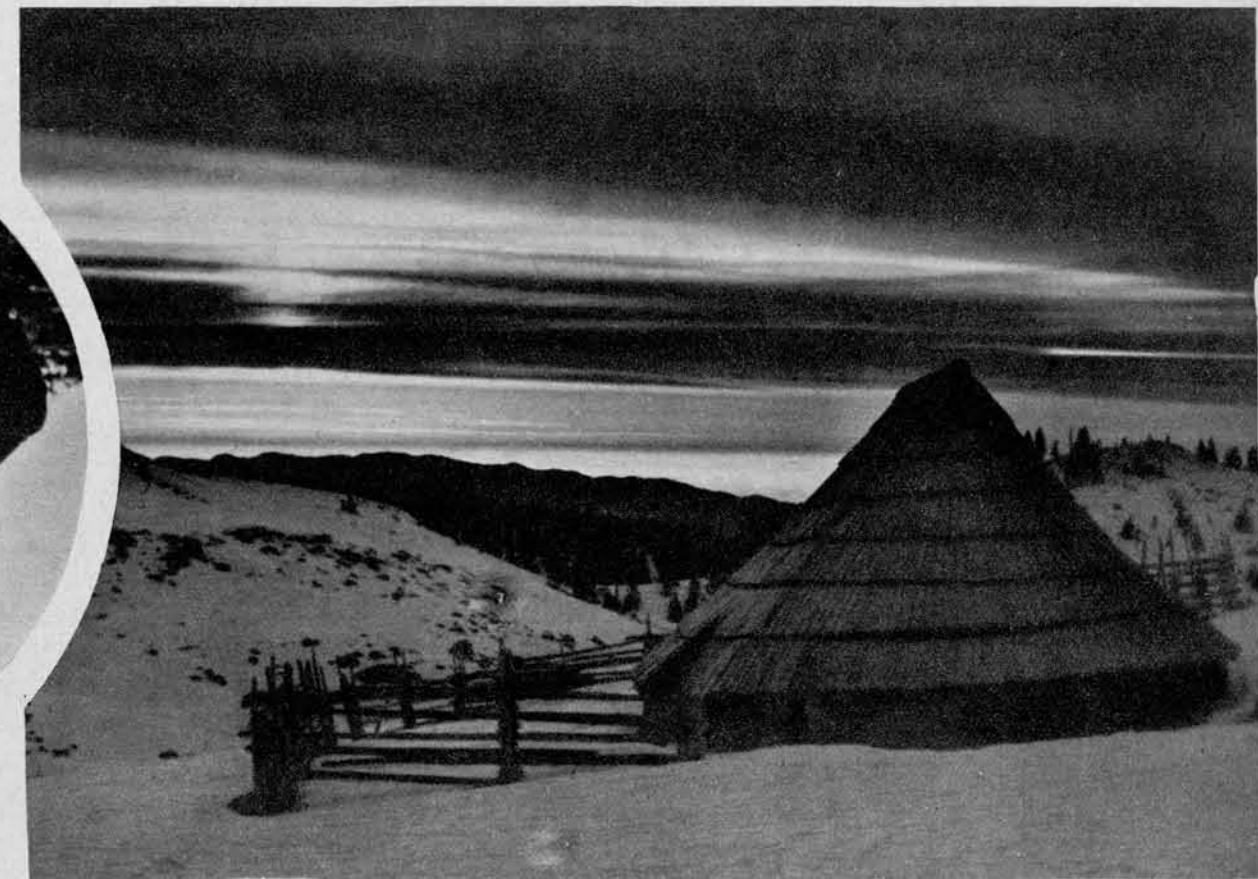
Ob petletnici turistovskega kluba „Skala“.

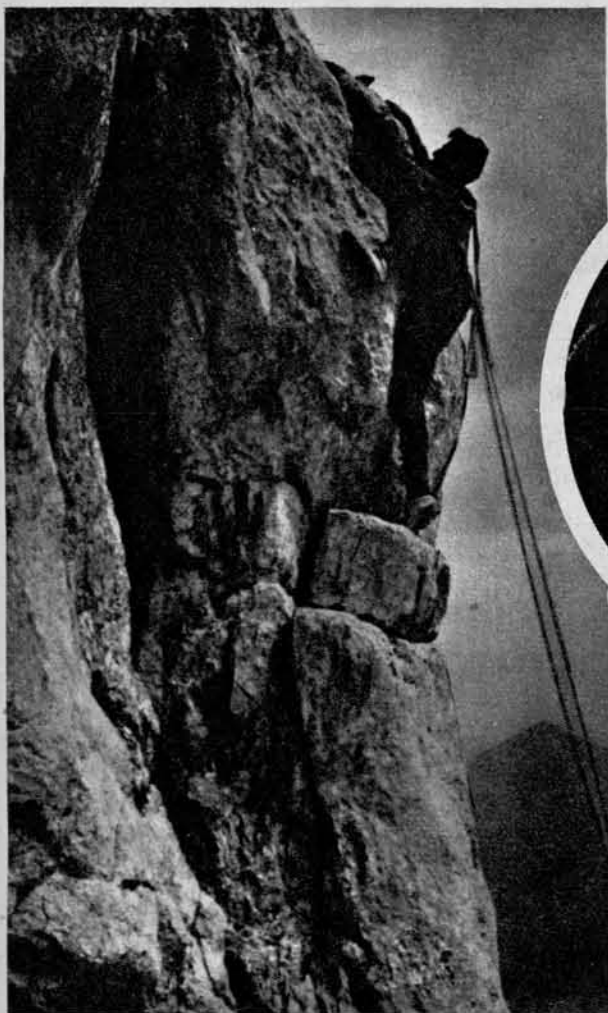
Pregled na skupine škrlatice z Vršiča.
(Fot. J. Skerlep.)

Zmagovalci 50 km smučarske tekme na Bledu,
ki se je vršila meseca februarja t.l. (Fot. prof. J. Ravnik.)

Motiv z Velike planine pozimi.
(Fot. J. Skerlep.)

Prof. Janko Ravnik
predsednik in soustanovitelj
turistovskega kluba
„Skala“.

Faza iz plezalne tehnike
v steni Gamzovca.

Smučarji na Kredarici.
(Fot. prof. J. Ravnik.)

Dr. Kl. Jug,
eden prvih ustanoviteljev „Skale“,
ki se je smrtno ponesrečil
v triglavski steni
leta 1924.

Smučarji-Skalaši v sedlu pod Konjskim vrhom
(Fot. prof. J. Ravnik.)

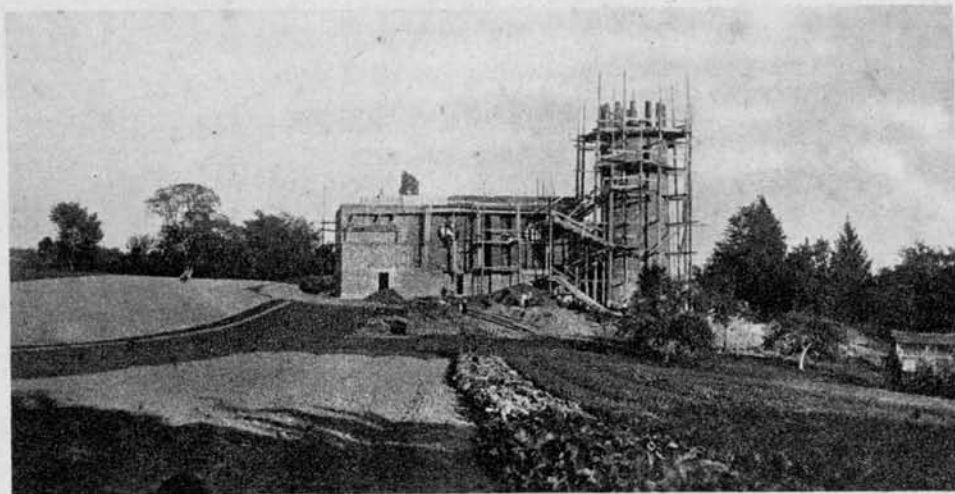
Srbski hribolazci v Turskem žlebu,
ki so jih vodili naši „Skalaši“.

Triglavska „Severna stena“.

Na sliki so naznačene smeri, v katerih so „Skalaši“ doslej preplezali steno. V + naznačenem mestu leži Topolovec, katerega doslej še ni bilo mogoče rešiti.
(Fot. Planinšek.)

K r i ž e m S l o v e n i j e .

Naš arhitekt Plečnik v Prekmurju.

Cerkev v Bogojini, ki jo zidajo po načrtih Plečnikovih. Vsekakor je v veliko čast našim Prekmurcem, da so pri prenovljenju svojih božjih hramov prosili za sodelovanje našega največjega arhitekta.

Sportni odsek „Orla“ na Rakeku,
ki je na velikonočni ponedeljek premagal SK „Javornik“ z 5 : 0.

Slovenci na sirski fronti.

V 17. številki našega lista smo poročali o zapeljevanju naših fantov v francoske tujske legije. Zgorajšnja slika nam kaže tri take fante, in sicer: Ivana Koželja (sedi v sredi), ki je padel 8. X. p. l. pri Damasku, Cirila Soviča (na desni), ki se je rešil z dezertiranjem in Fr. Želiča (na levi), čigar usoda je neznana. (Glej članek v današnjem „Slovincu“).

Naročajte SLOVENCA!

Ob prvi obletnici dr. Žolgerjeve smrti.

Žolgerjeva mati,
stara sedaj ena in osemdeset
let, ki še živi na njegovem
rojstnem domu.

Žolgerjeva rojstna hiša pri Slov. Bistrici.

Turistovski klub „Skala“.

(Ob njegovi petletnici).

V turistovskem klubu »Skala«, ki praznuje letos svojo petletnico, postavila je peščica mladih turistov temelj organizaciji, ki se je resnejše začela baviti s pravo turistiko. Mesto praznih mestnih zabav, izbrala si je telo in dušo okrepčujočo alpinistiko za svojo pot navzgor — k cilju.

Nad trideset let obstoječe Slovensko planinsko društvo se je sicer v polni meri zavedalo svoje ekonomske naloge in napravilo vse, da zadovolji še tako razvajenega planinca. V svojem delu preobremenjeno pa se ni utegnilo posvetiti važni stvari: duševni vzgoji turista.

Razklane brazde, ki jih je pustila za seboj doba krvavih vojnih grozot med utrujenim človeštvom, so zevale osobito med mladino, ki je instinktivno začutila v povratku k naravi svoj spas. Mlad človek s svojo odvišno energijo išče prilike udejstvovanja — a nikjer ni prilika popolnejša kakor v divji božanski naravi naših Alp, ki liki gigantska žaga kažejo ničnostnemu človeku svoje nabrušene iskreče zobe in zahtevajo od njega celotnosti: človeka z voljo, močjo in pogumom na pravem mestu, z zmisлом za dobroto, pravičnost in dolžnost — klén značaj, ki bo dajal v poznejši dobi poudarka javnemu življenju.

Po zgledu nemške alpinistike se je začel intenziven razvoj domače visoke turistike z ustanovitvijo T. K. »Skala«. Ideja ustanovitve tega kluba sega v leto 1919., ko je slonela na ramah šestnajstih mladih, agilnih in požrtvovalnih ljudi. Že jeseni istega leta začelo se je razpravljati o nastopu v javnosti, vendar se je vsa stvar iz različnih razlogov zavlekla kar za dve leti, tako da se je izvršila uradna ustanovitev dne 2. februarja 1921. leta.

Klub »Skala« je moral že po svojem petmesečnem obstoju nastopiti pot zagovarjanja svojih stremeljenj napram javnosti. Povod temu bila je nesreča, ki se je dogodila dne 29. junija 1921. leta v Savinjskih planinah, ko se je ponesrečil mladi plezalec Carletto Tauscher, član tega kluba.

Značaj kluba, ki je bil ustanovljen na tako idealni planinski podlagi kot ravno »Skala« in ki si je dal nalogo gojiti turistiko v vseh panogah, med katero je spadalo seveda tudi plezanje, nadeli so mu po tej nesreči čudno zvoneče ime »samomorilni klub«.

Danes je »Skali« lahko ovreči ta pridevek, ki je pa takrat vzbudil mnogo časopisne polemike.

Zatem je razvoj klubu prinesel vedno večje dimenzije, tako da je bil primoran razdeliti propagandno delo na turističnem polju svojim novoustanovljenim odsekom: smučarskemu, foto-amaterskemu, tehničnemu in rešilni ekspediciji.

Pozimi 1921 in 1922 pričelo se je v »Skali« polagoma gojiti smučarstvo, ki je pri zimskih turah postalo za člane neprecenljive važnosti. Ta nova vrsta gojenja zimske turistike pričela je izpodrivati resno prejšnji način z krpjami. Smučarstvo je zavzemalo z ozirom na svoj pomen med Skalaši vedno večji krog tako, da je danes skoro vsak Skalaš poleg turista tudi smučar.

Nadaljnji dve leti so gojili Skalaši predvsem plezanje ter s tem spoznavali sami sebe, svojo odločnost, voljo in samozatajevanje. Mnogo kremenitih značajev je dala narodu ta lastna šola, le žal bila je predraga. Dne 11. avgusta 1924. leta je zagrnula bela smrt mrtvaški prt nad dr. phil. Klementom Jugom v prepadu severne triglavske stene, kjer je iskal rešitve svojih problemov. Vse drugače bi bila sicer načrtana pot pomembnosti naše turistike v vzgojnem smislu od znanstvenega duha tega velikega misleca, ki se je ravno odpravil na življensko pot.

»Skala« mu je v spomin in priznanje njegovega dela odkrila dne 9. avgusta 1925 spominsko

Prof. Janko Ravnik
predsednik turistovskega kluba „Skala“.

Ante Gnidovec
načelnik smučkega oddelka „Skale“.

ploščo na vznožju triglavske stene. Predsednik »Skale« g. konserv. prof. Janko Ravnik, že štiri leta njen neumorni voditelj, je imel ob tej priliki krasen govor za preminulim tovarišem.

Največji razmah zasledimo v »Skali« v letih 1924. in 1925. Že omenjeni odseki so se posvetili od ustanovitve dalje intenzivnemu delu na turistično-propagandnem polju — a najlepše uspehe beležita: smuški in foto-amaterski.

Smučki odsek se je osnoval kmalu po ustanovitvi kluba samega, takrat ko so bile Ljubljaničanom smuči še »prekle«. V času svojega obstoja je izvedel že lepo število klubskih in medklubskih tekem, smučskih kurzov, predavanj in skupnih smučskih izletov.

S 50 km smučko tekmo, prvo te vrste v naši državi, ki se je vršila dne 30. januarja v letošnji zimi na Bledu kot nekaka proslava klubove petletnice, je pokazala, da mu nobena naloga ni pretežka za povzdigo jugoslovanskega smučarstva. Ta tekma, ki je zahtevala ogromnega aparata in brezhibne organizacije, je pa tudi jasno pokazala, kakšno discipliniranost more vzdržati klub »Skala« med svojimi člani.

Naravnost eminentnega pomena za propagando naših naravnih alpskih krasot pa je klubov foto-amaterski odsek. Njegovi člani najboljši fotoamaterji so vztrajno stikali za skritimi gorskimi čari naših gora in sten, okoli koč in med skalami, da bi tako s svojimi posnetki pokazali in dokazali, da imamo mi Slovenci kraje, na katere bi bil še preobjosten Švicar ponosen. Tudi ta odsek je priredil že celo vrsto skioptičnih predavanj v Ljubljani, Tržiču in drugje. Udeležil se je s posnetki svojih članov številnih planinskih in turistično propagandnih razstav doma in v inozemstvu. Omeniti je udeležbo v Belgradu, Pragi in Londonu, kjer je marsikateri izbirčen in mrzel Anglež z navdušenjem odkupil sliko naših alpskih krasot.

Istotako važen kot fotoamaterski odsek je za »Skalo« tehnični odsek, a še bolj kot ta rešilna ekspedicija. Slovenci do nedavno nismo imeli pri nesrečah na planinah dovolj podjetnih ljudi iz vrst turistov samih niti potrebnega materijala. Ne enkrat se je pripetilo, da so prišli reševalci na kraj nesreče dva, tri ali še več dni za tem. Danes tega ni »Skala« v Ljubljani in njena podružnica na Je-

senicah naravnost tekmujeta med seboj, katera bo prva prispela na kraj nesreče. Razen tega je klub priredil za člane potrebna predavanja o prvi pomoči.

S tem, da je »Skala« ustanovila podružnico na Jesenicah, pa ni storjen samo na tem polju korak naprej. Ta podružnica, ki ima danes nad 100 članov podjetnih, agilnih in dobrih turistov je še drugačne važnosti. Ustanovljena že pred leti v industrijskem centru Gorenjske je važen faktor v socialnem oziru za naše delavstvo. Vodi jo energični načelnik ing. Kosmač in je že dosegla krasne uspehe. Njej gre tudi zasluga za razvoj našega smučarstva v lepi Gorenjski.

Tako T. K. »Skala« nadaljuje pot po začrtanem programu. Močna vsled svojih idej je v tej organizaciji disciplina, ki za njo jamči navdušenje za skupni ideal in tako vrši svojo nalogo v prid sebi in vsemu narodu.

P.+ M.+ O.

V Ljubljani, meseca aprila 1926.

Oglašujte

„Ilustr. Slovincu“!

„Slovenec“

edini slovenski dnevnik z
ilustrirano prilogo stane
mesečno samo Din 20.—.

Najcenejši slov. dnevnik!